

## Raadsvoorstel

Onderwerp **Gronings escalatiemodel aanpak woonoverlast en Wet aanpak woonoverlast**

Registratienr. 6440646 Steller/telnr. Rob Bakker / 5113 Bijlagen 3

---

Classificatie	<input checked="" type="radio"/> Openbaar <input type="radio"/> Geheim		
	<input type="checkbox"/> Vertrouwelijk		
Portefeuillehouder	Burgemeester	Raadscommissie	F&V
Langetermijn agenda (LTA) Raad	LTA ja: <input checked="" type="checkbox"/> Maand juni	Jaar 2017	
	LTA nee: <input type="checkbox"/> Niet op LTA		

---

### Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. kennis te nemen van de notitie Gronings escalatiemodel aanpak woonoverlast;
- II. de verordening tot wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening Groningen 2009 vast te stellen en in werking te laten treden op de dag na die van bekendmaking;
- III. het besluit onder II. bekend te maken via de gemeenschappelijke voorziening overheidspublicaties.

---

### Samenvatting

Bij dit voorstel gaat het Gronings escalatiemodel aanpak woonoverlast vast. In het model wordt aangegeven in welke 4 stappen woonoverlast wordt aangepakt en welke werkwijze wordt gehanteerd:

1. inzet van verhuurders;
2. gezamenlijke inzet aan casustafel woonoverlast (gemeente/Meldpunt Overlast en Zorg, politie, WIJ en corporatie);
3. inzet gedragsaanwijzing door corporatie of burgemeester;
4. toepassing dwangmiddelen.

De voorgestelde wijziging van de APVG gaat over de invoering van de Wet aanpak woonoverlast. Op grond hiervan kan de burgemeester iemand die ernstige en herhaaldelijke hinder veroorzaakt voor omwonenden een gedragsaanwijzing opleggen - een gebod of verbod - teneinde de overlast te stoppen. De burgemeester heeft voor de toepassing van deze bevoegdheid hoofdstuk 4 van de notitie vastgesteld als beleidsregel.

## Vervolg voorgesteld raadsbesluit

### Aanleiding en doel

---

Aanleiding voor het opstellen van het escalatiemodel aanpak woonoverlast model is het initiatiefvoorstel van de PvdA van december 2015. Het initiatiefvoorstel roept op een werkconferentie te organiseren over de aanpak van woonoverlast en een escalatiemodel te ontwikkelen waarin in stappen wordt aangegeven hoe woonoverlast wordt aangepakt, waarbij de inzet moet zijn om sterker te sturen op het gedrag van de veroorzaker van overlast. In onze brief van 28 maart 2017 informeerden wij u over wat we naar aanleiding van het initiatiefvoorstel hebben gedaan. Met het nu voorliggende voorstel bieden wij u het Gronings escalatiemodel aanpak woonoverlast ter kennisneming aan. Onderdeel van het escalatiemodel is de bevoegdheid van de burgemeester om aan een overlastveroorzaker een gedragsaanwijzing te geven op grond van de Wet aanpak woonoverlast die per 1 juli 2017 in werking is getreden. Om van deze bevoegdheid gebruik te kunnen maken stellen wij u voor de APVG te wijzigen. Hieronder lichten we ons voorstel verder toe.

#### *Gronings escalatiemodel aanpak woonoverlast*

In het escalatiemodel geven we aan hoe we met onze partners woonoverlast bestrijden en wat de veroorzakers en slachtoffers van overlast mogen verwachten. Sturing op het gedrag van de overlastveroorzaker is een belangrijk element in de aanpak. In de stappen die we daarbij onderscheiden neemt de vrijblijvendheid voor de overlastveroorzaker steeds verder af.

Naast het in beeld brengen van de manier waarop we woonoverlast bestrijden leggen we met de totstandkoming van het escalatiemodel ook enkele nieuwe accenten.

Zoals ook aangegeven in onze brief van 28 maart 2017 hebben we geconstateerd dat de regie op de aanpak van overlastcasus steviger mag zijn. Juist bij beginnende overlastsituaties die niet met enkele korte interventies opgelost kunnen worden, is het van belang dat alle betrokken partijen met elkaar om de tafel gaan en een gezamenlijk plan van aanpak maken waarbij een duidelijke strategie wordt bepaald. Er zal daarom per WIJ-team zal een casustafel woonoverlast worden georganiseerd. Deze casustafel is een voor alle partners vaste en herkenbare plek waar signalen over woonoverlast periodiek besproken worden en een plan van aanpak wordt gemaakt. Het Meldpunt Overlast en Zorg faciliteert dit overleg en voert de regie over het proces. Met deze werkwijze willen we signalen van woonoverlast sneller integraal oppakken.

Op 23 mei jl. hebben we voor een brede groep professionals een bijeenkomst over de aanpak van woonoverlast gehouden onder leiding van prof. mr. dr. Michel Vols. Hierin is onder andere de mogelijkheid tot het geven van een gedragsaanwijzing door een woningcorporatie besproken. Een (huurrechtelijke) gedragsaanwijzing van een corporatie krijgt praktisch gezien vorm door aan de huurovereenkomst specifieke voorwaarden te verbinden die voor de huurder/overlastveroorzaker een gebod of verbod inhouden. Bureau Woonkans komt op basis van ervaringen in Utrecht met een voorstel richting de corporaties om de inzet van de huurrechtelijke gedragsaanwijzing in pilotvorm uit te gaan voeren. De inzet van een huurrechtelijke gedragsaanwijzing en de uitbreiding van buurtbemiddeling met buurtbemiddeling Plus zijn instrumenten die het mogelijk maken sterker te sturen op het gedrag van de overlastveroorzaker.

#### *Wet aanpak woonoverlast – bestuursrechtelijke gedragsaanwijzing*

Op 1 juli jl. is de 'Wet van 17 februari 2017 tot wijziging van de Gemeentewet in verband met de aanpak van woonoverlast (Wet aanpak woonoverlast)' in werking getreden. Door deze wet kan de gemeenteraad in een verordening kortgezegd bepalen dat degene die een woning of bijbehorend erf gebruikt, er zorg voor draagt dat er vanuit die woning of dat erf geen ernstige en herhaaldelijke hinder voor omwonenden wordt veroorzaakt. Als deze ernstige hinder toch plaatsvindt dan kan de burgemeester handhavend optreden door een specifieke gedragsaanwijzing op te leggen in de vorm van een last onder dwangsom of een last onder bestuursdwang. In zeer extreme gevallen kan de burgemeester de overlastgever tijdelijk (maximaal 10 dagen) uit zijn huis plaatsen, welke periode bij de ernstige vrees voor verdere overtreding kan worden verlengd tot ten hoogste vier weken. Een gedragsaanwijzing kan de vorm hebben van een gebod ('u moet .....') of een verbod ('u mag niet .....'). Het gaat in alle gevallen om concreet beschreven gedrag dat van iemand wordt gevraagd, of wordt gevraagd juist na te laten, dat is gericht op het beëindigen van de overlast. De burgemeester beschrijft in een brief de gedragsaanwijzing en geeft ook aan wat de sanctie is op de overtreding van de aanwijzing. Dat kan het toepassen van bestuursdwang zijn - waarbij de gemeente

op kosten van de overtreder doet wat deze zelf had moeten doen, bij voorbeeld het opruimen van een sterk vervuilde tuin – of het verbeuren van een dwangsom, in die gevallen waarin iemand een verbod negeert, door bijvoorbeeld na 22.00 uur toch bezoek te ontvangen. De precieze vorm van bestuursdwang is afhankelijk van de gedragsaanwijzing die is opgelegd.

Deze bestuursrechtelijke gedragsaanwijzing kan worden toegepast bij zowel huur- als koopwoningen en staat los van de bevoegdheid die woningcorporaties nu reeds hebben een gedragsaanwijzing op te leggen op grond van het Burgerlijk Wetboek. Het opleggen van een gedragsaanwijzing door de burgemeester kan pas nadat andere - minder ingrijpende - manieren zijn geprobeerd om de overlast tegen te gaan. In het escalatiemodel komt dit tot uitdrukking doordat de gedragsaanwijzing onderdeel is van de derde stap. Toepassing kan aan de orde komen indien wordt vastgesteld dat interventies als gesprekken, waarschuwingen, buurtbemiddeling (Plus) of mediation en niet tot een oplossing hebben geleid.

Voor de voorgestelde wijziging van de APVG is gebruik gemaakt van een modelbepaling van de VNG. De burgemeester heeft, onder voorbehoud van de voorgestelde APVG-wijziging door uw raad, hoofdstuk 4 van de notitie vastgesteld als beleidsregel voor de toepassing van zijn bevoegdheid een gedragsaanwijzing op te leggen.

## **Kader**

---

Aanleiding voor het opstellen van het escalatiemodel is het initiatiefvoorstel van de PvdA van december 2015. Het kader voor de bestuursrechtelijke gedragsaanwijzing wordt gevormd door de 'Wet van 17 februari 2017 tot wijziging van de Gemeentewet in verband met de aanpak van woonoverlast (Wet aanpak woonoverlast)'. Deze wet is in de Gemeentewet uitgewerkt door toevoeging van artikel 151d. De wet is primair gericht op de gebruiker van een woning die ernstige en herhaaldelijke hinder veroorzaakt. In geval van tijdelijke verhuursituaties aan mensen die niet in de gemeentelijke basisregistratie zijn ingeschreven, kan een gedragsaanwijzing ook aan de verhuurder worden opgelegd. Deze bepaling is opgenomen om overlast door toeristen via bijvoorbeeld Airbnb-verhuur aan te kunnen pakken.

## **Argumenten en afwegingen**

---

Samen met het escalatiemodel leggen wij u een wijzigingsvoorstel van de APVG voor waarbij de Wet aanpak woonoverlast wordt ingevoerd. Invoering hiervan komt tegemoet aan de in het initiatiefvoorstel genoemde wens om sterker te kunnen sturen op het gedrag van iemand die overlast veroorzaakt. Hiermee maakt u gebruik van de wettelijke mogelijkheid om een nieuw instrument in te zetten om ernstige en herhaaldelijke woonoverlast te bestrijden.

## **Maatschappelijk draagvlak en participatie**

---

Het escalatiemodel is tot stand gekomen na overleg met de bij de aanpak van woonoverlast betrokken partners. Het model is besproken in het bestuurlijk overleg met de corporaties op 13 juli 2017.

## **Financiële consequenties**

---

Invoering van Wet aanpak woonoverlast zal leiden tot de inzet van extra ambtelijke capaciteit in de advisering aan de burgemeester over de toepassing van deze wet in individuele gevallen. Op basis van onze ervaring met de huidige aanpak van woonoverlast mag worden verwacht dat deze inzet beperkt is en binnen de bestaande formatie en begroting opgevangen kan worden.

## Lange Termijn Agenda

---

In onze brief van 28 maart 2017 hebben wij u toegezegd u voor de zomer over het escalatiemodel woonoverlast te zullen informeren.

Met vriendelijke groet,  
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Peter den Oudsten', written over a horizontal line.

de burgemeester,  
Peter den Oudsten

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Peter Teesink', written over a horizontal line.

de secretaris,  
Peter Teesink

\*\*\*\*\* O N T W E R P \*\*\*\*\*

**VERORDENING TOT WIJZIGING VAN DE ALGEMENE PLAATSELIJKE  
VERORDENING GRONINGEN 2009**

DE RAAD VAN DE GEMEENTE GRONINGEN;

*gelezen het voorstel van de burgemeester en wethouders van Groningen d.d. ....*

BESLUIT:

*vast te stellen de Verordening tot wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening Groningen 2009 met betrekking tot de invoering van de Wet aanpak woonoverlast.***Artikel I      Wijziging Algemene Plaatselijke Verordening Groningen,  
afdeling 11 Maatregelen tegen overlast en baldadigheid**

Na artikel 2:49 wordt toegevoegd een nieuw artikel 2:49a dat als volgt komt te luiden:

**Artikel 2:49a      Woonoverlast als bedoeld in artikel 151d Gemeentewet**

1. Degene die een woning of een bij die woning behorend erf gebruikt, of tegen betaling in gebruik geeft aan een persoon die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de basisregistratie personen is ingeschreven, draagt er zorg voor dat door gedragingen in of vanuit die woning of dat erf of in de onmiddellijke nabijheid van die woning of dat erf geen ernstige en herhaaldelijke hinder voor omwonenden wordt veroorzaakt.
2. Als de burgemeester een last onder dwangsom of onder bestuursdwang oplegt naar aanleiding van een schending van deze zorgplicht, kan hij daarbij aanwijzingen geven over wat de overtreder dient te doen of na te laten om verdere schending te voorkomen. De burgemeester stelt beleidsregels vast over het gebruik van deze bevoegdheid.
3. De last kan in ieder geval worden opgelegd bij:
  - a. ernstige en herhaaldelijke geluid- of geurhinder;
  - b. ernstige en herhaaldelijke hinder van dieren;
  - c. ernstige en herhaaldelijke hinder van bezoekers of personen die tijdelijk in de woning of op het erf aanwezig zijn;
  - d. ernstige en herhaaldelijke intimidatie van derden vanuit de woning of het erf.

**Artikel II      Inwerkingtreding**

Deze verordening treedt in werking op de dag na bekendmaking.

*Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van ... 2017*

De voorzitter,

De griffier,

Peter den Oudsten

Toon Dashorst

### **Toelichting**

Op 1 juli 2017 is de Wet aanpak woonoverlast in werking getreden. Met deze wet wordt in artikel 151d van de Gemeentewet een nieuwe mogelijkheid opgenomen voor het aanpakken van woonoverlast. Deze wijzigingsverordening creëert voor de burgemeester de mogelijkheid om een last onder bestuursdwang in de vorm van een gedragsaanwijzing op te leggen aan degene die ernstige en herhaaldelijke hinder voor omwonenden veroorzaakt. Het instrument is zwaarder dan een waarschuwing maar gaat minder ver dan het sluiten van een woning. De gedragsaanwijzing is gericht op het aanbrengen van een verandering in het gedrag van de overlastveroorzaker en daarmee op het beëindigen van de overlast.

Toelichting per onderdeel:

#### *2:49a, lid 1*

In deze bepaling wordt de norm geformuleerd. Het gaat om gedragingen die ernstige en herhaaldelijke hinder voor omwonenden veroorzaken.

#### *2:49a, lid 2*

Op basis van het tweede lid kan de burgemeester een last onder bestuursdwang opleggen teneinde verdere hinder te voorkomen. Het hier geformuleerde artikel 2:49a biedt de burgemeester een nieuw instrument in de aanpak van woonoverlast.

#### *2:49a, lid 3*

In deze bepaling wordt aangegeven wat in ieder geval onder ernstige en herhaaldelijke hinder wordt verstaan. Deze bepaling geeft voorbeelden en is niet limitatief bedoeld.

## Gronings escalatiemodel aanpak woonoverlast

### 1 Inleiding

We willen dat Groningen een aantrekkelijke stad is om te wonen, waar Groningers zich thuis en veilig voelen in hun eigen huis. We accepteren niet dat mensen moeten leven met overlast van hun burens. In deze notitie presenteren we het Groningse escalatiemodel aanpak woonoverlast. Hierin geven we aan hoe we samen met verschillende partijen optreden tegen woonoverlast. We doen daarbij een beroep op de inzet bewoners zelf en trekken samen op met onze partners.

In een stad leven veel mensen dicht bij elkaar. Dat brengt in straten en portieken verschillende gewoontes en leefstijlen met zich mee. Niet elk geluid van een dichtslaande deur of een verkeerd geplaatste vuilniszak hoeft te worden opgevat als overlast. Leven in een stad vraagt van bewoners jegens elkaar een zekere mate van tolerantie en verdraagzaamheid. Maar er zijn ook grenzen. Wij hanteren in onze aanpak van woonoverlast de definitie die het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) hanteert:

*'Woonoverlast is hinder die in, vanuit en rondom een woning kan worden veroorzaakt. De overlastgever en of degenen voor wie hij verantwoordelijk is vertonen overlastgevend gedrag en of laten juist na bepaald gedrag te vertonen waardoor een onplezierige ervaring bij omwonenden wordt veroorzaakt. Denk daarbij aan: geluidsoverlast, fysieke verloedering, vervuiling, intimiderend gedrag, brandgevaar en drugsoverlast.'*

Onze aanpak van woonoverlast is erop gericht om woonoverlast snel en maatwerkgericht aan te pakken zodat de overlast eindigt en een mogelijke uithuiszetting voorkomen kan worden. Wie desondanks ontruimd wordt door één van de Groninger woningcorporaties kan tot vijf jaar na de ontruiming in aanmerking komen voor het tweede kansbeleid. Dit betekent dat er, onder voorwaarden, herhuisvesting mogelijk is. Afhankelijk van de situatie wordt er via Bureau Woonkans volgens het principe huisvesting kwetsbare personen gehuisvest. Daarnaast kan worden gekozen voor proefwonen.

### 2 Situatie in Groningen

Meldingen van woonoverlast komen binnen bij verschillende organisaties. Meldingen komen voornamelijk binnen bij de het Meldpunt Overlast en Zorg (MOZ), de woningcorporaties, de politie en de WIJ-teams. Uit de beschikbare cijfers van het MOZ, politie en de woningcorporaties ontstaat het volgende beeld:

## Cijfers Meldpunt Overlast en Zorg

Tabel: meldingen overlast MOZ woongerateerd, in absolute aantallen en in percentage t.o.v. het totale aantal meldingen in dat jaar

	2014		2015		2016 Tot 1/9/16 <sup>1</sup>	
Burenoverlast	905	22%	898	23%	880	28%
Kamerverhuuroverlast	528	13%	394	10%	321	10%

Een overlastsituatie leidt vaak tot meerdere meldingen. Bij zowel burens- als kamerverhuuroverlast gaat het in verreweg de meeste gevallen om lawaai of harde muziek.

### Overlastcijfers politie

Tabel: politiecijfers meldingen overlast over 3 jaren

	2014	2015	2016
Burengerucht (relatieproblemen)	720	705	826
Geluid (inclusief horeca)	3.342	3.439	3.756
Verwarde personen	942	1.249	1.378

Deze cijfers gaan niet alleen over woonoverlast en moeten worden gezien als indicatief.

### Overlastcijfers woningcorporaties

Tabel: overlastcijfers woningcorporaties Nijestee, Lefier, Huismeesters en Patrimonium over 2015 en 2016<sup>2</sup>

	2015	2016
Meldingen van overlast	5.744	5.602

Deze cijfers geven het totale aantal meldingen weer. Eén overlastsituatie kan meerdere meldingen tot gevolg hebben.

## 3 Aanpak woonoverlast in Groningen, nieuwe elementen

Voor een effectieve aanpak van woonoverlast is het van belang dat de hierbij betrokken partijen met elkaar samenwerken en elkaar goed weten te vinden. In de praktijk gebeurt dit ook. Medewerkers van corporaties, politie, WIJ-teams en MOZ weten elkaar te vinden en komen in gezamenlijkheid tot oplossingen. Wel zien we een aantal mogelijkheden om bij met name lastige en aanhoudende

<sup>1</sup> Als gevolg van een andere manier van registreren in een nieuw systeem zijn de cijfers vanaf 1 september 2016 niet vergelijkbaar met die van de periode daarvoor. Vanaf 2017 kunnen de cijfers op eenduidige wijze uit het nieuwe systeem worden gehaald.

<sup>2</sup> De overlastcijfers van Steeland zijn hierin niet meegenomen omdat deze na de fusie per 1 januari 2017 niet meer beschikbaar zijn. In verband met de wisseling van een computersysteem kon over 2014 geen compleet beeld worden verkregen.



overlastsituaties de samenwerking te verbeteren, sterker te sturen op het proces en meer gebruik te maken van instrumenten die het mogelijk maken om het gedrag van de overlastveroorzaker te beïnvloeden. We voeren daarom een aantal nieuwe elementen in in de aanpak van woonoverlast:

A. Casus woonoverlast: samen in de wijk aan tafel

Overlastsituaties die bewoners onderling niet weten op te lossen en waar korte interventies van één van de betrokken partijen geen soelaas bieden, komen in de wijk op tafel. Er is per WIJ-team een periodiek overlegmoment waar de vaste spelers rondom de aanpak van woonoverlast - corporaties, WIJ, politie en MOZ - elkaar ontmoeten, elkaar informeren en gezamenlijk een plan maken om de overlast te bestrijden. We creëren hiermee voor elk van de partijen een vaste en herkenbare plek waar lastige casus woonoverlast vanuit verschillende disciplines besproken worden.

De casustafels woonoverlast starten per 1 september 2017.

B. Steviger positie Meldpunt Overlast en Zorg – regie op het proces

Het oplossen van een overlastsituatie vraagt om meer dan enkel de inbreng van deskundigheid. Agendering, verrijking van signalen met beschikbare informatie en sturing op de voortgang van gemaakte afspraken vormen belangrijke elementen om lastige overlastsituaties met voortvarendheid tot een goed einde te brengen. Aan de 'tafels' in de wijk zoals bedoeld in het punt hierboven, zal een vaste medewerker van het MOZ deze rol voor zijn/haar rekening nemen. Deze regie op het proces vanuit een onafhankelijke rol draagt bij aan een effectievere aanpak van lastige overlastcasus.

C. Buurtbemiddeling /Plus

Wanneer bewoners er zelf niet uitkomen kunnen zij er voor kiezen om bij de MJD buurtbemiddeling aan te vragen. Daarnaast adviseren professionals bewoners in zaken die zich daarvoor lenen, om gebruik te maken van buurtbemiddeling. Buurtbemiddeling heeft als doel om de onderlinge communicatie weer te herstellen om zo toe te werken naar afspraken die voor beide partijen aanvaardbaar zijn. In 2016 zijn 104 buurtbemiddelingszaken afgerond. In 63 zaken hebben er daadwerkelijk tussen twee partijen bemiddelingsgesprekken plaatsgevonden. Hiervan werden 60 zaken met een positief resultaat afgerond.

Buurtbemiddeling vindt plaats onder leiding van een getrainde vrijwilliger.

Buurtbemiddeling Plus biedt de mogelijkheid om ook in meer complexe zaken buurtbemiddeling in te zetten. Gedacht kan worden aan zaken waar psychische problematiek of verslavingsproblematiek een rol speelt. Daar waar buurtbemiddeling plaatsvindt tussen twee partijen met een onafhankelijke gespreksleider, vindt Buurtbemiddeling Plus plaats tussen de partijen in bijzijn van de bestaande hulpverlening. Deze aanpak maakt het mogelijk dat afspraken over gedragswijziging onderdeel worden van de professionele hulpverlening en daardoor een grotere kans van slagen hebben. Buurtbemiddeling Plus wordt door de MJD aangeboden per 1 september 2017.

D. Inzet gedragsaanwijzing

Een gedragsaanwijzing is een gebod ('verplichting tot het doen van iets') of een verbod ('verplichting tot het nalaten van iets') gericht aan de veroorzaker van woonoverlast.

Voorbeelden zijn een verbod op het hebben van een hond, een verbod op pianospel in de

nacht of een gebod om de tuin op te ruimen of hulpverlening in de woning te aanvaarden. Het gaat dus steeds over concrete afspraken over gedrag. Een gedragsaanwijzing kan worden ingezet als het probleem niet meer met informele instrumenten, zoals gesprekken door verhuurder, politie en hulpverlener of de inzet van Buurtbemiddeling(Plus) en/of mediation, kan worden opgelost. Het is een minder ingrijpend middel dan het ontbinden van de huurovereenkomst en het ontruimen van een woning of de sluiting van een woning en is vooral gericht op het voorkomen daarvan.

#### *Gedragsaanwijzing door woningcorporatie*

Een gedragsaanwijzing kan door een woningcorporatie worden opgelegd op basis van het huurrecht. In de praktijk gebeurt dit al in het kader van het tweede kansbeleid via een Woonkansovereenkomst. Herhuisvesting na uitzetting door overlast of betalingsachterstanden kan in dat geval alleen plaatsvinden door het verbinden van extra voorwaarden (in de vorm van een gedragsaanwijzing) aan de huurovereenkomst. De gedragsaanwijzing zal straks door de corporaties via Woonkans ook al eerder worden ingezet - als stok achter de deur - om het gedrag van de overlastveroorzaker te veranderen en de overlast te stoppen. Die stok achter de deur, wanneer iemand zich niet aan de voorwaarden van de gedragsaanwijzing houdt, kan alsnog een uithuiszetting zijn.

#### *Gedragsaanwijzing door de burgemeester*

Per 1 juli 2017 is de Wet aanpak woonoverlast in werking getreden. Deze wet maakt het mogelijk dat ook de burgemeester, op basis van een gemeentelijke verordening, een gedragsaanwijzing oplegt. Dit kan hij doen aan de gebruiker van een woning die 'ernstige en herhaaldelijke hinder' voor omwonenden veroorzaakt. Ook kan de burgemeester de overlastveroorzaker zo nodig tijdelijk een huisverbod geven. Deze nieuwe bevoegdheid kan de burgemeester inzetten bij overlast vanuit zowel huur- als koopwoningen en bestaat naast de mogelijkheden die corporaties nu al hebben op grond van het huurrecht. Voorwaarde voor het gebruik van deze bevoegdheid is dat eerst geprobeerd moet worden de overlast met minder vergaande middelen aan te pakken. De voorwaarden van de gedragsaanwijzing worden door de burgemeester gehandhaafd via bestuursdwang.

Aan de casustafel zal telkens worden afgewogen of en zo ja een gedragsaanwijzing kan worden ingezet om overlastsituaties te beëindigen. Hiermee voegen we nieuwe instrumenten toe die overlast in een eerder stadium doeltreffend moeten aanpakken.

## 4 Gronings escalatiemodel aanpak Woonoverlast

In het escalatiemodel onderscheiden we in de aanpak van woonoverlast vier stappen. Dat wil niet zeggen dat deze stappen altijd in deze volgorde genomen worden. Oplossingen in goed overleg verdienen de voorkeur, maar soms is direct ingrijpen met bijvoorbeeld de sluiting van een pand of een uithuiszetting nodig. Elke casus vraagt om een maatwerkbenadering waarbij de betrokken partijen in onderling overleg kiezen voor de best passende interventies.

### Stap 1 Verhuurder aan zet

De verhuurder is primair verantwoordelijk voor de behandeling van signalen woonoverlast. Waar mogelijk wordt een beroep op het zelfoplossend vermogen van bewoners gedaan.

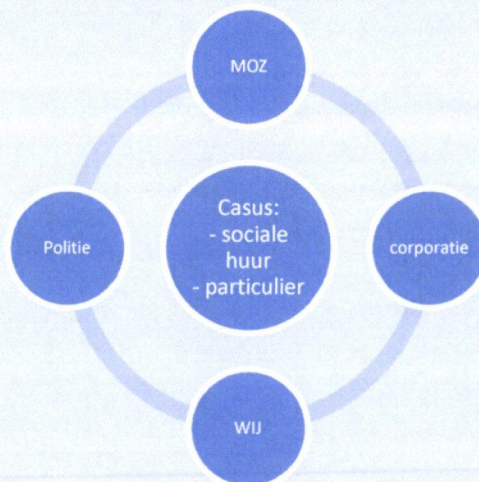
Corporatie: voert gesprekken met klagers en veroorzakers, schakelt zo nodig de wijkagent in of verwijst naar buurtbemiddeling.

Particuliere verhuurder: wordt over overlast door gemeente of politie geïnformeerd en gevraagd actie te ondernemen.

Indien deze aanpak niet tot een oplossing leidt schaalde de corporatie dan wel gemeente of politie op naar stap 2.

### Stap 2 Casustafel Woonoverlast

Aan deze casustafel worden die casus besproken die niet via korte interventies tot een oplossing kunnen worden gebracht. Ook signalen die betrekking hebben op niet-corporatiewoningen komen hier op tafel. Vaste deelnemers: corporaties (sociale huur), politie, WIJ-team en MOZ. Afhankelijk van de problematiek kunnen andere partijen aansluiten. Het MOZ voert regie op het proces.



Opdracht: gezamenlijke beeldvorming en op basis hiervan plan van aanpak maken. De interventies in deze fase kunnen zeer divers zijn: inzet hulpverlening, toepassing Protocol problematische woonhygiëne van de GGD, buurtbemiddeling(plus), strikte handhaving overlastbepalingen. Elk van de betrokken partners is verantwoordelijk voor uitvoering van eigen interventies. Na gezamenlijk overleg kan worden besloten op te schalen naar stap 3.

### Stap 3 Inzet gedragsaanwijzing

In deze stap staat de inzet van de gedragsaanwijzing centraal. Doel is gedragsbeïnvloeding van de overlastveroorzaker teneinde uitzetting te voorkomen. Een gedragsaanwijzing bestaat uit een opdracht aan de overlastveroorzaker om iets te doen of om juist iets na te laten. In deze stap wordt onderscheid gemaakt tussen sociale huurwoningen en particulier woningbezit:

Gedragsaanwijzing corporatie: sociale huur	Gedragsaanwijzing burgemeester: particuliere verhuur of bezit
Gebaseerd op huurrecht	Gebaseerd op Gemeentewet
Sanctie: ontbinding huurovereenkomst en ontruiming woning	Sanctie: dwangsom of bestuursdwang
Uitvoering bij corporatie en casusregie	Uitvoering bij gemeente
Woonkans	

Deze indeling vormt het algemene uitgangspunt over de inzet van de gedragsaanwijzing en laat onverlet dat de burgemeester indien noodzakelijk ook de huurder van een sociale huurwoning een gedragsaanwijzing kan geven.

De voortgang van het traject wordt gemonitord aan de casustafel woonoverlast. Mocht dit traject niet tot een oplossing leiden dan kan worden opgeschaald naar stap 4.

### Stap 4 Ingrijpen: toepassing dwangmiddelen

In deze fase zullen - sterk casusafhankelijk - zwaardere middelen worden ingezet om de overlast te stoppen. Te denken valt aan ontruiming (corporatie) of sluiting (burgemeester) van een woning, verplichte opname, inbeslagname van geluidsapparatuur of ander justitieel ingrijpen.

Na ontruiming of sluiting van een woning vindt toepassing van het tweede kansbeleid plaats: proefwonen of zelf een woning op naam met een verplicht Woonkanstraject.

Casus woonoverlast die ernstige zorg- en/of veiligheidsproblematiek met zich meebrengen zullen los van het hierboven weergegeven model binnen de gemeentelijke organisatie te allen tijde worden opgeschaald naar directie niveau (Maatschappelijke Ontwikkeling dan wel Concernstaf/Openbare Orde en Veiligheid). Bij ernstige veiligheidsproblematiek wordt het Veiligheidshuis ingeschakeld om het dossier te verrijken (met name raadpleging justitiële gegevens) en om in overleg met betrokken partners een inschatting te maken van de veiligheidssituatie. De verantwoordelijke bestuurders worden vervolgens over de betreffende casus geïnformeerd.

#### Dossiervorming & Communicatie

In elke fase spelen dossiervorming en communicatie een belangrijke rol.

Om de overlastsituatie in kaart te brengen en zo nodig zwaardere vormen van ingrijpen goed te kunnen onderbouwen, zorgen MOZ, corporaties, WIJ-team en politie binnen hun organisaties voor een goede registratie van meldingen en interventies. Het MOZ draagt zorg voor vastlegging van de afspraken die worden gemaakt bij de casusbespreking aan de casustafel. Vast onderdeel hiervan is een afspraak over wie wat terugkoppelt aan de melder van de overlast.

\*\*\*

Bijlage : overzicht wettelijke bevoegdheden voor bestuursrechtelijke interventies

Vormen van woonoverlast	Subcategorieën	Handhavingsinstrumenten
1. Woonoverlast door de wijze van gebruik van de woning	<i>1a. Drugshandel</i>	Opiumwet (13b), Gemeentewet (174a) en Huisvestingswet (8 jo. 21 jo. 30)
	<i>1b. Hennepteelt</i>	Opiumwet (13b), Woningwet (1a jo. 1b. jo. 17 jo. 92 jo. 92a), Huisvestingswet (8 jo. 21 jo. 30), Gemeentewet (174a) en Bestemmingsplan
	<i>1c. Overbewoning en onder(ver)huur</i>	Huisvestingswet (8 jo. 21 jo. 30), Woningwet (1b jo. 17 jo. 92) en Bestemmingsplan  Wet aanpak woonoverlast <sup>3</sup>
	<i>1d. Andere bedrijfsmatige activiteiten</i>	Huisvestingswet (8 jo. 21 jo. 30) en Bestemmingsplan  Wet aanpak woonoverlast
	<i>1e. Vervuiling, verwaarlozing, brandgevaar en/of gebrekkig onderhoud</i>	Woningwet (1a jo. 1b. jo. 17 jo. 92 jo. 92a)  Wet aanpak woonoverlast
2. Geluidsoverlast		Gemeentewet (174a) en APV  Wet aanpak woonoverlast
3. Woonoverlast door psychosociale achtergronden		Gemeentewet (174a) en APV  Wet aanpak woonoverlast

Deze tabel geeft een overzicht van bestuursrechtelijke interventies die kunnen worden ingezet bij de aanpak van woonoverlast.

<sup>3</sup> Deze mogelijkheid ontstaat als de gemeenteraad de bevoegdheid in een gemeentelijke verordening heeft uitgewerkt.